

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoS/6/2026
Identifikačné číslo spisu:	6122342194
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6122342194.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti žalovaným 1/ E. N., narodenému XX. U. XXXX, O., S. X. XX, 2/ U. N., narodenej XX. E. XXXX, W. S. X. XX, O., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL, s.r.o, Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50 680 552, o zaplatenie 32.154,29 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-40Csp/273/2022, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. septembra 2024 sp. zn. 11CoCsp/38/2023, takto

rozhodol:

Žalovaným 1/, 2/ o d p ú š ť a zmeškanie lehoty na podanie doplnenia dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. septembra 2024 sp. zn. 11CoCsp/38/2023.
Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. septembra 2024 sp. zn. 11CoCsp/38/2023 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Uznesenie Mestského súdu Košice z 18. decembra 2024 č. k. K2-40Csp/273/2022-256 a uznesenie Mestského súdu Košice z 9. apríla 2026 č. k. K2-40Csp/273/2022-366 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (v súčasnosti Mestský súd Košice, ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 40Csp/273/2022-130 z 13. marca 2023 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 17.496,- eur s úrokmi z omeškania vo výške 5 % zo sumy 17.496,- eur ročne od 17.9.2019 do zaplatenia, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a priznal žalobkyni proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 8,8%.

1.1. Po právnej stránke aplikoval § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 232 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1997 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 2, § 2 písm. l), § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom v čase

uzavretia zmluvy a na základe dokazovania vyvodil záver o čiastočnej dôvodnosti žaloby, keď skonštatoval, že medzi žalobkyňou ako veriteľom a žalovanými 1/ a 2/ ako dlžníkom a spoludlžníkom bola dňa 25.03.2014 uzavretá Zmluva o úvere č. 2517756504 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej sa žalobkyňa zaviazala poskytnúť žalovaným 1/ a 2/ medziúver vo výške 30.000,- eur, ktorý sa mal pri dodržaní zmluvných podmienok zmeniť na stavebný úver vo výške 17.796,98 eur. Zároveň v zmluve o úvere boli dojednané podmienky splácania medziúveru a stavebného úveru, ktoré dlžníci riadne a včas neplnili a preto veriteľ ku dňu 16.09.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Súd prvej inštancie zistil, že právo žalobkyne nie je premĺčané. Mimoriadna splatnosť úveru nastala dňa 16.09.2019, pre splátku najskôr splatnú v mesiaci 6/2019, ktorá bola splatná dňa 15.06.2019. Trojročná premĺčacia doba by tak uplynula dňa 16.09.2022. Žaloba bola na súd prvej inštancie podaná ešte dňa 06.06.2022 počas plynutia premĺčacej doby, teda včas. Ďalej uviedol, že rovnako nepremĺčanými sú splátky dňa 15.09.2019, 15.07.2019 a 15.08.2019, u ktorých plynie premĺčacia doba samostatne. Následne súd prvej inštancie uviedol, že pre nesplnenie povinnosti platiť riadne a včas dohodnuté mesačné splátky, žalobkyňa rešpektujúc postup v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 16.9.2019 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 16.9.2019. Oznámením o vyhlásení splatnosti zo dňa 16.9.2019 k 16.9.2019 veriteľ uplatnil právo na jednorazové splatenie pohľadávky, t. j. po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky splatnej dňa 15.6.2019. Veriteľ pred jednorazovým zosplatením upozornil spotrebiteľa na výkon tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, t. j. upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.08.2019. V súvislosti s premĺčaním nároku žalobkyne teda vyslovil, že žalobkyňa realizovala svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade so zákonom. Obranu žalovaných 1/ a 2/ v tejto časti (že zosplatenie úveru je neplatné) vyhodnotil ako neúčinnú dôvodiac, že „§ 53 ods. 9 OZ neukladá dodávateľovi povinnosť, aby v upozornení spotrebiteľa na uplatnenie práva podľa § 565 OZ aj vymedzil splátku, ktorú majú žalovaní zaplatiť, aby sa vyhli následkom zosplatenia.“ Vzhľadom na spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy o úvere preskúmaval, či táto obsahuje obligatórne náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. (ďalej len „zákon“) so záverom o jeho bezúčinnosti a bezpoplatkovosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona pre absenciu údajov o priemernej RPMN a nesprávne uvedenej RPMN úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. y) zákona. Vychádzal zo zistení, že v zmluve o úvere je uvedená priemerná RPMN vo výške 17,49 %, pričom uvedený údaj je platný pre 4. štvrtrok 2013, pričom zmluva je z marca 2014, a údaj je uvedený z tabuliek zverejnených na webovej stránke Ministerstva financií SR. Z uvedených Súhrnných informácií totiž vyplynulo, že uvedený údaj 17,49 % predstavuje „Vážený priemer priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov za všetky typy spotrebiteľských úverov“. V zmysle § 9 ods. 2 písm. y) zákona, zmluva o úvere musí obsahovať priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok. Zo zverejnených informácií o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch vyplýva, že sa pri zverejňovaní priemernej RPMN okrem iného rozlišuje o aký konkrétny spotrebiteľský úver sa jedná a to s rozdelením, či ide o spotrebiteľský úver so zabezpečením a bez zabezpečenia, ďalej sa rozlišuje výška poskytnutého úveru a to do 1.500,- eur vrátane, od 1.500,- eur do 6.500,- eur vrátane a vo výške viac ako 6.500,- eur a ďalej podľa splatnosti úveru a to od 3 do 6 mesiacov, od 6 do 12 mesiacov, od 1 do 5 rokov, od 5 do 10 rokov a od 10 rokov. Vzhľadom k rozhodujúcim parametrom úveru poskytnutého na základe predmetnej zmluvy o úvere, t. j. úver vo výške 30.000,- eur, bez zabezpečenia, so splatnosťou 29 rokov a 3 mesiace (od 15.4.2014 do 15.3.2044), tak zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch vyplýva, že správna priemerná RPMN je vo výške 9,19 %, t. j. úver viac ako 6.500 eur bez zabezpečenia so splatnosťou od 10 rokov. Súd poznamenal, že okrem priemernej RPMN musí zmluva o úvere obsahovať okrem iného v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o úvere je uvedená RPMN pri stavebnom úvere vo výške 4,77 % a pri medziúvere 7,05 %. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je jedným z najdôležitejších údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže sú v ňom zohľadnené všetky náklady, ktoré musí dlžník, t. j. spotrebiteľ za úver veriteľovi, t. j. dodávateľovi zaplatiť. Účelom v zákone uloženej povinnosti, aby zmluva o úvere obsahovala jednak údaj o RPMN, ktorá zohľadňuje všetky náklady spotrebiteľa v danej zmluve o úvere a zároveň údaj o priemernej RPMN, ktorý zohľadňuje

náklady iných spotrebiteľov pri obdobných druhoch úveroch je, aby si spotrebiteľ pred podpísaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere porovnaním „svojej“ RPMN a priemernej RPMN vedel porovnať nákladovú výhodnosť svojho úveru s obdobnými úvermi. Ak v predmetnej zmluve o úvere bola nesprávne uvedená priemerná RPMN vo výške 17,49 %, pričom RPMN pri stavebnom úvere bola v zmluve uvedená vo výške 4,77 % a pri medziúvere 7,05 %, tak spotrebiteľ porovnaním týchto údajov mohol dospieť k nesprávnemu záveru, že veriteľom stanovené úverové podmienky sú trikrát výhodnejšie oproti úverovým podmienkam na trhu. Porovnaním uvedených RPMN uvedených v zmluve o úvere a správnej priemernej RPMN vo výške 9,19 % však vyplýva, že nákladové podmienky v zmluve o úvere boli len o niečo nižšie ako priemerná RPMN. Vzhľadom k uvedenému súd dospel k záveru, že v zmluve o úvere nie je uvedená priemerná RPMN, keďže údaj o priemernej RPMN nie je správny a preto uvedená zákonná povinnosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. y) zákona o spotrebiteľských úveroch nebola splnená. Vzhľadom na nedodržanie vyššie uvedenej obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere, ho súd prvej inštancie považoval za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona.

1.2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie ďalej za preukázané, že bola žalovaným 1/ a 2/ reálne vyplatená suma úveru vo výške 29.640 eur, teda nie zmluvne uvedená suma 30.000 eur. Reálne vyplatená suma 29.640 eur mala byť podľa názoru súdu uvedená ako celková výška poskytnutého spotrebiteľského úveru. Poplatok za spracovanie úveru je plnením dlžníka veriteľovi a nie plnením veriteľa dlžníkovi (ako pri poskytnutí úveru) a z tohto dôvodu ho nemožno subsumovať do údaju o celkovej výške spotrebiteľského úveru. V tomto prípade mal byť poplatok za spracovanie úveru zahrnutý do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Iné poňatie zákonnej definície spotrebiteľského úveru a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky možno hodnotiť ako obchádzanie zákona. Poukázaním na rozsudok SD EÚ vo veci C-377/14 vyslovil úvahu, že žalovaným 1/ a 2/ bola reálne vyplatená suma úveru vo výške 29.640,- eur, a nie zmluvne uvedená suma 30.000,- eur, keďže poplatok za spracovanie úveru je plnením dlžníka veriteľovi a nie plnením veriteľa dlžníkovi (ako pri poskytnutí úveru), z ktorého dôvodu ho nemožno subsumovať do údaju o celkovej výške spotrebiteľského úveru, ale mal byť zahrnutý do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Záverom, keďže považoval poskytnutý úver sa za bezúročný a bez poplatkov, súd prvej inštancie priznal žalobkyni iba sumu rozdielu medzi skutočne poskytnutým úverom (bez poplatku za spracovanie) a výškou vkladov na splátky úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, pričom prihliadol aj na úhrady žalovaných po mimoriadnej splatnosti a vo zvyšnej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú. Za omeškanie žalovaných s plnením dlhu súd prvej inštancie s použitím § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobkyni úroky z omeškania v percentuálnej výške vyplývajúcej z § 3 ods. 1 vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 11. septembra 2024 sp. zn. 11CoCsp/38/2025 potvrdil rozsudok v potvrdzujúcom výroku a vo výroku o trovách konania; žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť žalobkyni nahradiť 100% trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že sa stotožnil s odôvodnením rozsudku prvej inštancie, ktoré považuje za vecne správne podľa § 387 ods. 2 CSP, pričom odvolací súd dodal, že odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP neboli naplnené.

2.1. Odvolací súd následne uviedol, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní rešpektoval klauzuly určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, na zistený a daný skutkový stav použil správny predpis, správne ho aj vyložil a aplikoval, to znamená, z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaných. Odvolací súd na skutkové zistenia a právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie, ako aj na jeho skutkové a právne závery, odkázal a preto ich už neopakoval. Odvolací súd následne uviedol, že predmetom odvolacieho prieskumu bola správnosť posúdenia splnenia podmienok pre uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti celej pohľadávky. V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že odvolatelia si neuvedomili dosah § 53 ods. 9 OZ na usporiadanie vyplývajúce z úpravy § 565 OZ. Jeho podstata spočíva na dvoch základných premisách. Tou prvou je pravidlo, podľa ktorého veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej

splátky len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 veta druhá OZ). Druhým je, že predpoklad pre zosplatnenie úveru spočíva len v právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky. V tomto interpretačnom ponímaní, môže veriteľ v prvý deň omeškania dlžníka so zaplatením splátky vyvolať predčasnú splatnosť ostávajúceho dlhu a v tento deň si ho aj uplatniť na súde. Poukázal na skutočnosť, či a ak áno, aký dosah na toto usporiadanie má § 53 ods. 9 OZ, ktoré v prípade spotrebiteľských zmlúv zaviedlo podmienku pre aplikáciu § 565 OZ, a teda pre právnu možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, v podobe tri mesiace trvajúceho omeškania s jej zaplatením. Pokiaľ totiž uvedené zákonné ustanovenie vo všeobecnosti počíta so zosplatnením úveru z dôvodu nesplnenia splátky (v prvý deň omeškania so zaplatením splátky môže veriteľ zosplatniť úver a uplatniť si celú úverovú pohľadávku na súde), v prípade spotrebiteľských vzťahov sa k právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky musí pripojiť aj právna udalosť uplynutia troch mesiacov od omeškania s jej zaplatením. Vzhľadom na uvedené podľa názoru odvolacieho súdu možno vyvodiť, že právo zosplatniť úver môže veriteľ použiť vždy len najneskôr do dňa splnenia zákonných podmienok pre zosplatnenie úveru vo vzťahu k ďalšej úverovej splátke, k čomu dochádza nielen splatnosťou ďalšej splátky, ale zároveň uplynutím troch mesiacov od jej splatnosti. Inak povedané, rovnaké účinky, aké § 565 OZ pripisuje zročnosti splátky nasledujúcej, je potrebné v spotrebiteľských vzťahoch, a teda v súvzťažnosti s § 53 ods. 9 OZ vidieť v spojení zročnosti splátky (nezaplatení splátky) a uplynutí určeného času pre možnosť zosplatnenia spotrebiteľského záväzku. Právo podľa § 53 ods. 9 OZ teda môže dodávateľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť a len za predpokladu, že omeškanie (s prvou) splátkou trvá. Prvou splátkou je aj každá ďalšia splátka, ktorá bude vnímaná ako prvá omeškaná splátka, napríklad v prípade, ak sa spotrebiteľ omešká s troma po sebe idúcimi splátkami, rozhodujúca bude v poradí prvá omeškaná splátka.

2.2. Ďalej odvolací súd dôvodil, že v poradí ďalšou kumulatívnou podmienkou je, v lehote nie kratšej ako 15 dní pred jednorazovým zosplatnením pohľadávky upozorniť spotrebiteľa na výkon tohto práva. Ak zákonodarca ustanovil povinnosť upozorniť spotrebiteľa, je dôležité, aby túto povinnosť dodávateľ splnil vzhľadom na zákonnú lehotu jednak uplynutia 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a jednak na zákonnú lehotu 15 dní pred vykonaním svojho práva. Upozornením má zákonodarca na mysli adresovanú písomnosť, ktorá sa musí nevyhnutne dostať do sféry dispozície spotrebiteľa, a z ktorej obsahu musí byť zrejmé jednak splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu odseku 9, a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva dodávateľa podľa § 565 OZ a v súlade s odsekom 9 § 53 OZ.

2.3. Vzhľadom k uvedeným východiskám odvolací súd uzavrel, že prejednávanej veci došlo k platnému predčasnému zosplatneniu pohľadávky. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že listom zo dňa 9.8.2019 označeným ako „upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“ vyzvala žalobkyňa žalovaných na zaplatenie nedoplatku na splátkach s možnosťou úver zosplatniť, ktorý nedoplatok bol v tom čase vo výške 846,25,- eur, z čoho možno pri mesačnej splátke úveru vo výške 206,- eur jednoduchým matematickým prepočtom ustáliť, že žalovaní boli v tom čase (9.8.2019) v omeškaní so zaplatením štyroch splátok úveru (t. j. aj vrátane splátky splatnej dňa 15.6.2018). Následne konštatoval, že medzi upozornením a uplatnením práva na predčasné zosplatnenie pohľadávky musí byť 15 dňová lehota na plnenie, t. j. spotrebiteľ má mať k dispozícii lehotu 15 dní na zaplatenie dlžnej sumy, aby odvrátil následok svojho omeškania v podobe zosplatnenia pohľadávky, pričom nie je rozhodujúce, pre ktorú splátku Zároveň prípadná lehota na plnenie uvedená v takejto výzve je bezvýznamná. Žalovaní prevzali predmetné upozornenie zo dňa 9.8.2019 až dňa 30.8.2019, omeškané splátky neuhradili a následne žalobkyňa vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 16.9.2019, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty 15 dní. Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa upozornila žalovaných v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ.

2.4. Podľa názoru odvolacieho súdu z uvedeného jednoznačne vyplýva, že veriteľ realizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade s druhou vetou vyššie citovaného ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, keďže vo vzťahu k úverovej splátke splatnej dňa 15.6.2019, z ktorej zaplatením boli žalovaní nepochybne v omeškaní, mohol toto právo použiť najneskôr do dňa splnenia zákonných podmienok pre zosplatnenie úveru vo vzťahu k ďalšej úverovej splátke (splatnej dňa 15.7.2019), s

prihliadnutím na uplynutie určeného času pre možnosť zosplatnenia spotrebiteľského záväzku (troch mesiacov od splatnosti splátky), teda do dňa 15.10.2019 (a od 16.9.2019), pričom ho použil už dňa 16.9.2019. Právne posúdenie otázky splnenia podmienok pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru súdom prvej inštancie je preto správne.

2.5. K rozhodnutiam súdov, na ktoré žalovaní 1/ a 2/ poukázali vo svojom odvolaní odvolací súd uviedol, že tieto nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, a ich závery, s ktorými sa odvolací súd nestotožňuje, nie sú v danej veci záväzné.

2.6. V spojitosti s odvolacou námietkou týkajúcou sa ex offio posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súdom, odvolací súd skonštatoval, že pri posudzovaní spotrebiteľskej prijateľnosti zmluvných podmienok považuje za potrebné uviesť, že účelom spotrebiteľskej ochrany je eliminovať dopady nerovnovážneho postavenia spotrebiteľa oproti dodávateľovi, a nie ochrana spotrebiteľa pred dôsledkami neplnenia si povinností, ktoré za spotrebiteľsky prijateľných podmienok prevzal. Preto spôsob posudzovania hmotnoprávných oprávnení a povinností spotrebiteľa, ale aj rozsah procesných ohľadov, ktorých sa spotrebiteľovi v sporovom konaní dostáva (§ 290 a nasl. CSP), má svoje limity; v žiadnom prípade neznamenajú úplné vylúčenie základných atribútov právnej istoty, a v nadväzujúcich procesných podmienkach ani kontradiktórnosti konania. Procesná ochrana spotrebiteľa musí vždy nadväzovať na podstatu spotrebiteľského hmotného práva, ktorým je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami. Aj v spotrebiteľských sporoch musí rozhodnutie súdu smerovať k spravodlivému a vyváženému usporiadaniu pomerov strán tak, aby sa spotrebiteľovi v okolnostiach prípadu dostalo primeranej spotrebiteľskej ochrany za súčasného rešpektovania poctivo nadobudnutých práv dodávateľa. Odvolací súd v tejto spojitosti pripomína, že Súdny dvor Európskej únie (ESD) vo svojom rozhodnutí *Home Credit Slovakia, a.s. vs. Biróová* naznačil, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru. Medzi iným vyložil smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (ďalej tiež len „smernica“) tak, že článok 23 smernice sa má interpretovať v tom zmysle, že zmluva o úvere by sa mala považovať za zmluvu bez úrokov a poplatkov len ak neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z toho napr. vyplýva, že eurokonformná interpretácia § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. predpokladá pre vyvodenie záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nie len zistenie akejkoľvek chýbajúcej náležitosti (nesprávnosti) v úverovej zmluve, ale aj vyhodnotenie, že jej absencia mohla mať vplyv na rozhodnutie spotrebiteľa prevziať úverový záväzok. Odvolací súd upriamuje pozornosť tiež na to, že aj Ústavný súd SR je vo svojej judikatúre kritický k neprimeranej ochrane spotrebiteľa. Medzi inými vo svojom náleze sp. zn. Pl. ÚS 11/2016 zo 7. februára 2018 ústavný súd (tiež) konštatoval, že v sporovom konaní je pozícia sudcu ako vyhľadávača dôkazov len v prospech jednej strany, neprirodzená.

2.7. K odvolacej námietke ohľadne neunesenia bremena tvrdenia a dôkazného bremena ohľadne preukázania splnenia povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie postupoval v dôkaznom procese správne, pokiaľ za stavu zrejmej nespornosti žalobkyňou prezentovaných skutočností nepristúpil k posudzovaniu (preskúmaniu) tejto povinnosti veriteľa z vlastnej iniciatívy bez toho, aby vyvstala potreba dokazovania skutočností, ktoré v zmysle § 151 ods. 1 CSP mali byť považované za nesporné, teda bez akejkoľvek procesnej nevyhnutnosti vyvolanej či už popretím skutkových tvrdení žalobkyne, namietaním existencie alebo obsahu ňou predložených dôkazov alebo uplatnením prípadných iných prostriedkov procesnej obrany žalovaných predovšetkým vo vzťahu k posúdeniu schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Ani procesné ohľady, ktorých sa spotrebiteľovi v sporovom konaní dostáva (§ 290 a nasl. CSP), neznamenajú úplné vylúčenie základných atribútov kontradiktórneho konania, medzi inými tiež následku nepopretia skutkových tvrdení žalobcu, ktorým je nastúpenie domnienky ich nespornosti (§ 151 ods. 1 CSP) a jednak, že procesná ochrana spotrebiteľa musí nadväzovať na podstatu spotrebiteľského hmotného práva, ktorým je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami.

2.8. Na základe vyššie uvedených parciálnych záverov odvolací súd uzatvoril, že rozsudok súdu prvej inštancie je v časti vyhovujúceho výroku a súvisiaceho výroku o trovách konania vecne správny, a preto ho z uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov obsiahnutých v napadnutom rozsudku, na ktoré odvolací súd odkázal, potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“), prípustnosť ktorého odvodili s poukazom na § 420 písm. f) CSP. Uvedený procesný nedostatok videli v tom, že sa súd prvej inštancie vo svojom rozsudku nezaoberal tým, či a ako veriteľ konal podľa § 7 a podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.. Konštatovali, že v odvolaní uviedli, že súd na prejednávanú vec neaplikoval § 11 ods. 2 prvá veta zákona o spotrebiteľských úveroch. Uviedli, že žalobkyňa v spore uplatňovala svoje právo od skutočnosti, že vyhlásila predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru, bola povinná tvrdiť a preukazovať, že bola oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru, a teda bola povinná tvrdiť a preukazovať, že splnila aj podmienky podľa § 11 ods. 2 a § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. - bez splnenia ktorých, nebola oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť. Podľa názoru dovolateľov odvolací súd jednostranne opomenul tieto povinnosti veriteľa a žalobkyne a podľa názoru nezákonne preniesol takúto povinnosť tvrdenia a preukazovania na žalovaného spotrebiteľa. Následne tvrdili, že nebolo sporné, že žalobkyňa nekonala s odbornou starostlivosťou. Uviedli, že žalobkyňa v tomto smere neuniesla bremeno tvrdenia ani dôkazné bremeno. Ďalej konštatovali, že názory odvolacieho súdu sa odkláňajú od judikatúry najvyšších súdnych autorít, avšak podľa ich názoru žiadnym spôsobom neodôvodňujú odklon od týchto názorov. Poukázali na výrok I. rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, v zmysle ktorého dôkazné bremeno splnenia povinností vždy zaťažuje veriteľa, nikdy nie spotrebiteľa. V tejto súvislosti uviedli aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 24/2019 (body 26. a 30. odôvodnenia). Dovolatelia namietali odklon odvolacieho súdu od tohto nálezu, keď odvolací súd dospel k záveru, že za stavu neobjasneného skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti prišiel k záveru, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, došlo. Následne okrem uvedeného poukázali aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV ÚS 24/2018, rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-679/18, ktorými dôvodili s odkazom na § 132 ods. 2 CSP. Uviedli, že podľa názoru odvolacieho súdu, ak sa spotrebiteľ v postavení žalovaného chcel dočkať aplikácie § 7 a § 11 ods. 2 zákona, mal túto tému sám otvoriť. Ak nie, táto otázka - aj bez toho, aby o tom druhá strana čokoľvek tvrdila, bola nesporná a súd si ju ako nespornú osvojil tak, že právna norma bol splnená. Daný názor považujú za nesprávny a neeurokomformný. Taktiež namietali, že v otázke toho, ako veriteľ konal alebo nekonal podľa § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona netvrdila nič ani žalobkyňa - veriteľ a dodávateľ - ani žalovaný - spotrebiteľ. Spotrebiteľ to, že za takejto procesnej situácie je v plnom rozsahu sankcionovaný on a v žiadnom rozsahu sankcionovaný veriteľ a dodávateľ, na ktorom je v tejto otázke dokonca dôkazné bremeno, považujú za nepochopenie civilného sporového procesu, neeurokomformný výklad, ktorý napĺňa dovolacie dôvody a je v rozpore s judikatúrou najvyšších súdnych autorít. Záverom uviedli, že ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd neaplikovali § 11 ods. 2 a § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., keďže ak by sa hoci aj jednalo o stav nesporný (čo popierajú), aj tak nie je z rozhodnutí zrejmé, ako tento nesporný stav súdy posúdili. Ak odvolací súd zamýšľal aplikovať uvedené ustanovenia, mal v zmysle § 382 CSP vyzvať žalovaných 1/ a 2/, aby sa k možnému použitiu citovaných ustanovení vyjadrili, čo sa nestalo a je podľa ich názoru naplnený dovolací dôvod.

3.1. Dovolatelia (podaním zo 7.2.2025) doplnili svoje dovolanie (spolu s návrhom na odpustenie zmeškania lehoty na doplnenie dovolania), v ktorom uviedli okrem dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP aj ustanovenia § 421 ods. 1 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Žalovaní 1/ a 2/ v spojitosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedli dve otázky, ktoré podľa ich názoru neboli dovolacím súdom riešené. Mali za to, že „1. otázka, či v upozornení podľa ust. § 53 ods. 9 OZ musí veriteľ uviesť konkrétnu jednu splátku, zaplatením ktorej môže spotrebiteľ skonsumovať právo veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru (a teda pre nezaplatenie ktorej môže veriteľ vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru pri súčasnom dodržaní ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ); 2. otázka, či lehota na plnenie uvedená v upozornení podľa ust. § 53 ods. 9 OZ je bezvýznamná.“ Následne dovolatelia argumentovali, že ak mal odvolací súd materiálne za to, že 1. v upozornení podľa ust. § 53

ods. 9 OZ nemusí veriteľ uviesť konkrétnu jednu splátku, zaplatením ktorej môže spotrebiteľ skonzumovať právo veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru (a teda pre nezaplatenie ktorej môže veriteľ vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru pri súčasnom dodržaní ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ), ale postačuje, ak veriteľ uvedie celkovú kumulatívnu dlžnú sumu a 2. lehota na plnenie uvedená v upozornení podľa ust. § 53 ods. 9 OZ je bezvýznamná, argumentovali dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Nesprávnosť právneho posúdenia v rámci 1. bodu videli v tom, a) že je podľa ich názoru spotrebiteľ uvádzaný do omylu a nesprávne informovaný o tom, že môže skonzumovať právo veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru vtedy a len vtedy, ak zaplatí nielen splátku definovanú ust. § 53 ods. 9 OZ (teda takú, s ktorou je alebo bude v omeškaní po dobu 3 mesiacov), ale aj staršie omeškané splátky a mladšie omeškané splátky, pričom sa môže jednať aj o splátky, pre ktoré už veriteľovi zaniklo právo vyhlásiť predčasnú splatnosť podľa ust. § 565 OZ - porovnaj výklad odvolacieho súdu, podľa ktorého bodu 23. odôvodnenia „Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že listom zo dňa 9.8.2019 označeným ako „upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“ vyzvala žalobkyňa žalovaných na zaplatenie nedoplatku na splátkach s možnosťou úver zosplatiť, ktorý nedoplatok bol v tom čase vo výške 846,25 eur, z čoho možno pri mesačnej splátke úveru vo výške 206,- eur jednoduchým matematickým prepočtom ustáliť, že žalovaní boli v tom čase (9.8.2019) v omeškaní so zaplatením štyroch splátok úveru (t. j. aj vrátane splátky splatnej dňa 15.6.2018).“. Je teda zrejmé, že veriteľ podmieňoval právo žalovaných skonzumovať jeho právo vyhlásiť predčasnú splatnosť jednak zaplatením takej splátky, pre nezaplatenie ktorej mu už právo vyhlásiť predčasnú splatnosť v zmysle § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ zaniklo; b) spotrebiteľ je uvádzaný do omylu a nesprávne informovaný o tom, že môže skonzumovať právo veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru vtedy a len vtedy, ak zaplatí nielen splátku definovanú § 53 ods. 9 OZ (teda takou, s ktorou je alebo bude v omeškaní po dobu 3 mesiacov), ale aj rôzne ďalšie nešpecifikované plnenia (opäť porovnaj citovaný bod 23. odôvodnenia, keďže veriteľ žiadal zaplatiť 846,25 eur, z čoho odvolací súd identifikoval, že išlo o 4 splátky á 206,- eur = 824,- eur, a teda nie je zjavné, čo bolo zvyšných 22,25 eur, ktoré veriteľ požadoval zaplatiť, aby spotrebiteľia skonzumovali jeho právo vyhlásiť predčasnú splatnosť; c) v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného v čase vykonania upozornenia platilo: „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“ Dovolatelia ďalej odkázali na výklad ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka podľa U.. G.. P. W., F.. a uviedli, že spotrebiteľ sa po upozornení veriteľa na možnosť predčasného zosplatenia spotrebiteľského úveru má možnosť brániť, a to tak, že zaplatí konkrétnu splátku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace, vyplýva, že veriteľ musí v takomto upozornení jasne uviesť, s ktorou konkrétnou splátkou je spotrebiteľ v omeškaní. Takéto konkrétne vymedzenie tejto nesplnenej povinnosti následne musí byť tiež uvedené v právnom úkone, ktorým veriteľ vyhlasuje predčasnú splatnosť. Úkony veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ v prejednávanej veci ale tieto zákonné náležitosti nespĺňajú. Konštatovali, že z úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ v prejednávanej veci nevyplýva, s ktorou konkrétnou splátkou Zmluvy bol žalovaný v omeškaní a ktorú konkrétnu splátku pôvodný veriteľ požadoval od žalovaného ako spotrebiteľa zaplatiť tak, aby predišiel vyhláseniu predčasnej splatnosti. Podľa názoru dovolateľov uvedené zakladá aj nekalú obchodnú prax podľa § 7 a i. zákona č. 250/2007 Z. z., pretože je tak v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, ako aj podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa, ktorý tak môže zaplatiť sumy, pre nezaplatenie ktorých veriteľ nemá právo vyhlásiť predčasnú splatnosť (napr. splátky, pre ktoré už zaniklo právo vyhlásiť predčasnú splatnosť, splátky, pre ktoré ešte nevzniklo právo vyhlásiť predčasnú splatnosť). Konštatovali, že takýto názor zakladá výklad, že veriteľ si do tohto upozornenia môže dať úplne ľubovoľnú lehotu alebo aj žiadnu lehotu, a v tomto podľa nich spočíva nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu. Mali za to, že v upozornení podľa § 53 ods. 9 OZ má byť uvedená lehota predpokladaná § 53 ods. 9 OZ. Mali za to, že tou lehotou je 15 dní od doručenia upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ. Taktiež okrajovo uviedli, že upozornenie podľa ust. § 53 ods. 9 OZ v prejednávanej veci túto lehotu nespĺňa, pretože lehota tam vymedzená bola fixne určená na deň 26.8.2019 - bez ohľadu na to, kedy bude / bolo toto upozornenie doručené dovolateľom (ktoré im bolo doručené dňa 30.8.2019), teda dokonca po uplynutí tam citovanej lehoty, čo v nich mohlo vyvolať presvedčenie, že už je zbytočné z dôvodu uplynutia času platbu

zrealizovať. Opäť poukázali na § 7 a i. zákona č. 250/2007 Z. z., kde uvedenie kratšej alebo prípadne aj dlhšej lehoty podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa, ktorý tak môže nadobudnúť presvedčenie, že musí dlžnú sumu zaplatiť aj v prípade kratšej lehoty ako takej, ktorá je predpokladaná § 53 ods. 9 OZ (15 dní). Poukázali na bod 28 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a uviedli, že ak odvolací súd zistil, že skutkový stav v otázke konania veriteľa s odbornou starostlivosťou bol nesporný, tak tento skutkový stav zistil odlišne ako súd prvej inštancie (súd prvej inštancie žiadnym spôsobom predmetnú otázku v rozsudku neriešil), a teda v zmysle ust. § 383, 384 a 385 CSP mal vo veci nariadiť pojednávanie, ktoré nenariadil, čím je podľa dovolateľov daný dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP, a takto ustálený skutkový stav (nesporný a nepopretý stav) neobstoí a vykazuje zjavné deficity pri dokazovaní, resp. pri jeho zisťovaní / definovaní, pretože nešlo o nesporný stav. Dovolatelia navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a žiadali náhradu trov právneho zastúpenia dovolacieho konania v rozsahu 100%. Súčasne podali návrh na odklad vykonateľnosti.

3.2. Podľa § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

3.3. Zmyslom uvedeného ustanovenia je ochrana práv strany sporu. Odpustenie zmeškania lehoty je viazané na splnenie viacerých podmienok, a to, že strana sporu (zástupca, procesný opatrovník) zmeškala lehotu a z tohto dôvodu bola vylúčená z úkonu, ktorý jej patrí, že dôvod zmeškania je ospravedlniteľný, že strana (zástupca, procesný opatrovník) podala návrh na odpustenie v lehote pätnástich dní po odpadnutí prekážky a že s ním spojila i zmeškaný úkon. Zákon nehovorí o tom, čo treba považovať za ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty. Takýmto dôležitým dôvodom je objektívna situácia, ktorá môže byť vyvolaná rôznymi nepredvídanými okolnosťami nezávislými od vôle strany alebo jej zástupcu. Súdna prax za ospravedlniteľné dôvody zmeškania lehoty považuje náhle ochorenie strany, úraz, náhlu hospitalizáciu, závažné rodinné komplikácie (smrť osoby blízkej), živelnú pohromu, náhlu služobnú cestu do zahraničia a pod. Prekážka môže nastať predovšetkým v osobe strany alebo jej zástupcu. Treba zdôrazniť, že prekážka nemusí trvať počas celej lehoty, ale môže nastať až ku koncu lehoty; rozhodujúce bude, či mohla zabrániť vykonaniu úkonu. Vždy je treba hodnotiť subjektívnu stránku, t. j. či strana nemohla prekážku predvídať, prípadne ju odstrániť. Rovnako treba starostlivo posúdiť, či prekážka bola takého charakteru, že mohla strane (zástupcovi, procesnému opatrovníkovi) znemožniť v lehote úkon vykonať. Treba mať vždy na zreteli, že odpustenie lehoty je opatrením výnimočným, lebo narušuje právnu istotu ostatných účastníkov.

3.4. V preskúmvanej veci žalovaní za ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty označili náhle ochorenie ich právneho zástupcu P. Y. F. (v trvaní od 16.1.2025 do 23.1.2025) s tým, že posledný deň lehoty na podanie dovolania bol 21.1.2025 (o uvedenom doložili doklad - potvrdenie o PN). Keďže súdna prax považuje za ospravedlniteľné dôvody zmeškania lehoty aj náhle ochorenie strany (zástupcu), prípadne hospitalizáciu, pričom v danom prípade išlo zjavne o prekážku znemožňujúcu v lehote úkon vykonať, ktorá nastala v osobe zástupcu strany a ktorú zástupca žalovaných nemohol predvídať, prípadne ju odstrániť, dovolací súd mal za preukázaný ospravedlniteľný dôvod ako jeden zo základných predpokladov odpustenia zmeškania lehoty v zmysle § 122 CSP. Chorobou spôsobená práceneschopnosť advokáta, ku ktorej došlo pár dní pred uplynutím lehoty na podanie opravného prostriedku a ktorá pominula pár dní po uplynutí tejto lehoty, je objektívnym a ospravedlniteľným dôvodom toho, že advokát žalovaných ako ich zástupca bol vylúčený z úkonov, ktoré patrili žalovaným. Na tomto závere nič nemení ani to, že odpustenie zmeškania lehoty je výnimkou z pravidla. Ide o prirodzenú reakciu na bežnú okolnosť, ktorej podstatou je to, aby bolo stranám civilného sporu umožnené uplatniť ich procesné práva aj v osobitých, no celkom prirodzených životných situáciách. Zároveň mal za preukázaný aj ďalší predpoklad odpustenia zmeškania lehoty, a to včasnosť podaného zmeškaného úkonu ako aj návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Žalovaní podali predmetnú žiadosť súčasne so zmeškaným úkonom 7. februára 2025, teda zjavne v lehote pätnástich dní po odpadnutí prekážky, t. j. od skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti (24. januára 2025). Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru o dôvodnosti podanej žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty, a preto

následne pristúpil k vecnému preskúmaniu podaného dovolania.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalovaných 1/ a 2/ zamietnuť. Mala za to, že nie je žiaden dôvod, pre ktorý by bolo dovolanie žalovaných podľa § 420 CSP prípustné. Poukázala na limity ochrany spotrebiteľov (nález ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 11/2016, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 23Cdo 1201/2009).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bol vydaný napadnutý rozsudok (§ 424 CSP) a to za splnenia tiež zákonných podmienok jej zastúpenia aj spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a dôvodné.

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo

73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľov, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do ich práva na spravodlivý proces.

12. Žalovaní v dovolaní podanom podľa § 420 písm. f) CSP predovšetkým namietali, že súdy sa vo veci odmietli zaoberať aplikáciou ust. § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 prvá veta zákona o spotrebiteľských úveroch (t. j. ex offio skúmaním riadneho splnenia si povinnosti veriteľa postupovať s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver - tzv. bonitou spotrebiteľov pred poskytnutím úveru), hoci žalobkyňa vyvodzovala svoje nároky práve z vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru, a preto bola povinná tvrdiť a preukazovať aj to, že bola oprávnená túto predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru vyhlásiť, a teda bola povinná tvrdiť a preukazovať, že splnila aj podmienky podľa § 11 ods. 2 a § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. - bez splnenia ktorých, nebola oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť. Súdy potom naopak, preniesli takúto povinnosť tvrdenia a preukazovania na žalovaných spotrebiteľov. Dovolaním podľa § 421 CSP namietali aj právne závery odvolacieho súdu, že „ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka neukladá dodávateľovi povinnosť, aby v upozornení spotrebiteľa na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka aj vymedzil (identifikoval) splátku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, aby sa vyhol následkom zosplatenia úveru“.

13. V súvislosti s tvrdením dovolateľov (dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP), že žalobkyňa (ako veriteľ) bola povinná (s ohľadom na využitie práva zosplatiť úver) v konaní preukázať o. i. aj to, že s odbornou starostlivosťou skúmala schopnosť žalovaných splácať spotrebiteľský úver (§7 zák. č. 129/2010 Z. z.) a súdy mali (ex offio) vzhľadom na spotrebiteľský charakter úveru, splnenie tejto povinnosti s poukazom na ust. § 7 v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch preveriť (a ak tak neurobili, porušili právo dovolateľov na spravodlivý proces), dovolací súd poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 12. februára 2025 sp. zn. II. ÚS 530/2024-39, v zmysle ktorých: „... je súd rozhodujúci v spotrebiteľskej veci povinný (ex offio) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Vychádzajúc z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nenadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s tým, či takýto prieskum nižšie súdy v posudzovanej veci vykonali; v rámci opätovného rozhodovania vo veci má preto preskúmať a riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vo vzťahu k povinnosti nižších súdov odôvodniť nimi vykonaný ex offio prieskum splnenia povinnosti žalobkyne zavŕšenej nie nahliadaním do príslušnej databázy, ale zamedzením poskytnutia úveru sťažovateľke pre prípad jej nedostatočnej schopnosti úver splácať podľa čl. 8 smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-679/18, bod 20: „... cieľom uvedenej povinnosti je v súlade s odôvodnením 26 tejto smernice posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“; rozsudok Súdneho dvora vo veci C-58/18, bod 40: „... cieľom povinnosti ohodnotiť úverovú bonitu spotrebiteľa je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.). Z citovaného rozhodnutia ústavného súdu bola zverejnená právna veta v zmysle ktorej je „Súd rozhodujúci vo veci je povinný (ex offio) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Ak vychádzame z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, potom nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nenadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne,

a preto mu mohol úver poskytnúť“.

13.1. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa je v našom právnom poriadku zakotvená v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom ide o transpozíciu čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“). Podľa tohto ustanovenia je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Dôkazné bremeno pri overení toho, či si veriteľ splnil túto zákonnú povinnosť, je na strane veriteľa (pozri aj súčasné znenie § 7 ods. 16 písm. b) za bodkočiarkou zákona o spotrebiteľských úveroch). Splnenie tejto povinnosti je však potrebné vnímať vo všetkých aspektoch súvisiacich s poskytovaním úveru.

13.2. Ústavný súd Slovenskej republiky v označenom rozhodnutí ďalej uviedol, že „...povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu je pre spotrebiteľa nepochybne viac než podstatná, pretože chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti [pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) LCL Le Crédit Lyonnais SA proti Fesihovi Kalhanovi z 27. marca 2014, C-565/12, bod 42]. Súdny dvor citovanú smernicu vykladá tak, že „existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ najmä z dôvodu nevedomosti nebude dovolávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj citovaná judikatúra)“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK z 5. marca 2020, C-679/18, bod 22). Zjednodušene povedané, v mnohých prípadoch je dlžník len laik, ktorý má predstavu o tom, koľko si chce požičať, ale veriteľ je ten, kto má odborné skúsenosti a vedomosti, a vie preto vyhodnotiť aj to, koľko si klient požičať môže, aby to vedel splácať, a právny predpis k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (§ 7 ods. 20 a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch)....Práve s ohľadom na dôležitosť tejto povinnosti sú prísne aj sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý túto svoju povinnosť zanedbá (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) - v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 11 ods. 2 tretia veta cit. zákona účinného v čase poskytnutia žalovaného úveru - pozn.) sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver.“.

13.3. Takisto je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.). Podľa bodu 26 odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „... Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta - posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom. Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na

posúdenie úverovej bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju možné považovať ani za účinnú, ani za primeranú a ani za odradzujúcu. V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho - dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offio porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napríklad rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová, už citovaný, bod 62). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný ex offio skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať ex offio dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66 a 70).“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK, už citovaný, bod 23)].

13.4. Podľa čl. 288 tretieho odseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) smernica zaväzuje všetky členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý má byť dosiahnutý, pričom ponecháva vnútroštátnym orgánom právomoc, pokiaľ ide o formu a prostriedky. Platí, že smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na smernicu ako takú proti nemu nemožno odvolávať (rozsudok Súdneho dvora Dominguez z 24. januára 2012, C-282/10, bod 37). To však nemení nič na tom, že povinnosť členského štátu prijať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou je záväznou povinnosťou, ktorú stanovuje čl. 288 tretí odsek ZFEÚ a samotná smernica. Táto povinnosť prijať všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia je záväzná pre všetky orgány členských štátov vrátane súdnych orgánov v rámci ich právomocí (rozsudok Súdneho dvora Commune de Mesquer z 24. júna 2008, C-188/07, bod 83). Povinnosť posúdiť ex offio dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta predstavuje procesnú požiadavku, ktorá neplatí pre jednotlivcov, ale pre súdne orgány (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora Kušionová z 10. septembra 2014, C-34/13, bod 67, ako aj rozsudok Finanmadrid EFC z 18. februára 2016, C-49/14, bod 35). Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sú vnútroštátne súdy pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať ho v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a takto konať v súlade s čl. 288 tretím odsekom ZFEÚ. Táto povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva je totiž vnútorne spätá so systémom ZFEÚ, keďže umožňuje vnútroštátnym súdom v rámci ich právomocí zaistiť úplnú účinnosť práva únie pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené (rozsudok Súdneho dvora Dominguez, vyššie citovaný, bod 24).

14. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že za stavu, kedy mali byť predmetom posúdenia v rámci odvolacieho prieskumu všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre záver o (ne)dôvodnosti uplatneného nároku (vrátane skúmania bonity žalovaných spotrebiteľov), pričom odvolací súd si túto svoju povinnosť riadne nesplnil (skúmať a vyhodnotiť aj platobnú schopnosť spotrebiteľa/dlžníka, s púhym odôvodnením, že „...za stavu zrejmej nespornosti žalobkyňou prezentovaných skutočností súdy nemuseli pristúpiť k posudzovaniu (preskúmaniu) tejto povinnosti veriteľa z vlastnej iniciatívy bez toho, aby vyvstala potreba dokazovania týchto skutočností, ktoré v zmysle § 151 ods. 1 CSP mali byť považované za nesporné, teda bez akejkoľvek procesnej nevyhnutnosti vyvolanej či už popretím skutkových tvrdení žalobkyne, namietaním existencie alebo obsahu ňou predložených dôkazov alebo uplatnením prípadných iných prostriedkov procesnej obrany žalovaných predovšetkým vo vzťahu k posúdeniu schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ako aj s tým, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať len rozumnú mieru“) nezostávalo nič iné, ako napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Súdy nižších inštancií tak boli ex offio povinné skúmať aj preverovanie bonity žalovaných zo strany žalobkyne, s tým, že v súvislosti s jej posudzovaním sa naviac nemôžu uspokojiť len s tým (tvrdením), že veriteľ bonitu klienta skúmal v zmysle svojho interného dokumentu a že nahliadol do úverových registrov dlžníka, oboznámil sa s jeho príjmom, výdavkami, rodinným stavom a výpisom z bežného účtu, ale dôkazné bremeno ho zaťažuje až do tej miery, že musí preukázať ako bonitu dlžníka vyhodnotil, pričom takéto vyhodnotenie nesmie byť len formálne. Z hodnotiaceho úsudku

musí byť zrejme, prečo veriteľ dlžníkovi úver (ne)poskytol. Vo veci konajúci súd je preto povinný v ďalšom konaní sa s argumentáciou prednesenou žalovanými riadne zaoberať a vysporiadať, a to uvedením konkrétnych dôvodov na prijatie alebo odmietnutie ich argumentov. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu uvedený argument nie je právne relevantný. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu obsiahnuté založené na odmietnutí argumentácie odvolateľov (dovolateľov) bez akéhokoľvek náležitého vysvetlenia nemožno označiť inak ako arbitrárne. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia sporovej strany, tým dôkladnejšie musí byť aj odôvodnenie súdu, ktorým predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia (k tomu porovnaj nález ústavného súdu z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66).

14.1. Dovolací súd iba okrajovo uvádza, že vyhodnotenie preukázania skúmania a vyhodnotenia bonity žalobkyňou v konaní ex offio súdmi nižších inštancií nepredstavuje porušenie zásady rovného postavenia strán v spore. Práve naopak, predmetným postupom vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu by súdy dôsledne konali v súlade s ustanovením § 295 CSP, v zmysle ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a tiež aj Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008.

15. Dovolanie žalovaných za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci bolo teda nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vytyčanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa už ďalej nezaoberal ani ďalšími žalovanými prezentovanými námietkami.

16. Nad rámec uvedeného, dovolací súd dáva súdom nižšej inštancie do pozornosti aj skutočnosť, že medzičasom občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu na svojom zasadnutí konanom dňa 04. júna 2025 prijalo judikát ako R 34/2025 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, právna veta ktorého znie „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“.

17. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

19. Dovolací súd zrušil nielen rozsudok odvolacieho súdu, ale aj súvisiace uznesenie súdu prvej inštancie z 18. decembra 2024 č. k. K2-40Csp/273/2022-256, v spojení s uznesením z 9. apríla 2026 č. k. K2-40Csp/273/2022-366, o určení výšky náhrady trov konania, ktoré izolovane existujúce (bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej a bez právoplatného rozhodnutia o náhrade trov konania) neobstojí. Dovolací súd je totiž podľa § 439 písm. a) CSP viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý. Výrokom

závislým od rozhodnutia o napadnutom výroku je taký výrok, ktorého obsah je viazaný na iný výrok s tým, že sám osebe neobstojí, pokiaľ by tento iný výrok odpadol alebo bol zmenený. O samotnej výške náhrady trov konania bude preto v posudzovanej veci znova rozhodnuté v ďalšom konaní, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.